

درس اول: جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر

۱ - چند مورد از عبارتهای زیر نادرست است؟

- (الف) مفاهیم اساسی دانش جغرافیا عبارتند از انسان و محیط و روابط متقابل بین آنها.
 (ب) ژئومورفولوژی با علم زمین‌شناسی مرتبط و یکی از شاخه‌های جغرافیای طبیعی است.
 (ج) علم جغرافیا از یافته‌های علوم دیگر استفاده کرده و با یک دید جزءنگری، بررسی‌ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آنها انجام می‌دهد.
 (د) کارتوگرافی با علم آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات، ارتباط دارد و یکی از شاخه‌های فنون جغرافیایی است.

① یک ② دو ③ سه ④ چهار

- ۲ - با توجه به شکل داده شده و مطالب ارائه شده کدام گزینه صحیح است؟ - در این روستا امکان گسترش فیزیکی وجود دارد.
 - امکان مهاجرت به این ناحیه کم است.
 - این ناحیه می‌تواند میزان رشد جمعیت خود را بالا ببرد.
 - در این ناحیه امکان وقوع سیل وجود دارد.

① غ - غ - ص - ص ② ص - ص - غ - غ
 ③ ص - غ - ص - غ ④ غ - ص - غ - ص

۳ - کدام گزینه به ترتیب صحیح و غلط بودن هر یک از عبارتهای زیر را مشخص می‌کند؟

- (الف) قرار داشتن کویر مصر در یزد
 (ب) عملکرد مثبت انسان در نواحی کوهستانی، گسترش مناطق مسکونی در نقاط مرتفع
 (پ) محیط انسانی حاصل روابط متعادل محیط جغرافیایی و محیط طبیعی
 (ت) دید ترکیبی یعنی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان

① ص - غ - ص - غ ② ص - غ - غ - ص ③ غ - ص - ص - ص ④ غ - غ - غ - ص

۴ - هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام گزینه ارتباط دارند؟

- (الف) مطالعه جغرافی دان با هدف توسعه یک شهر
 (ب) بررسی امکان گسترش فیزیکی شهر
 (پ) پیش‌بینی امکان توسعه شهر

① یک جانبه - جغرافیای جمعیت - جغرافیای آب‌ها ② همه‌جانبه - نقشه‌خوانی - جغرافیای آب‌ها
 ③ یک‌جانبه - نقشه‌خوانی - جغرافیای جمعیت ④ همه‌جانبه - جغرافیای جمعیت - جغرافیای جمعیت

۵ - کدام مورد عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی را نشان می‌دهد؟

- (۱) توجه به توان‌ها برای رسیدن به خواسته‌ها
 (۲) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها
 (۳) شناخت محیط اجتماعی و برقراری ارتباط متقابل آن
 (۴) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها

① ۳ و ۱ ② ۲ و ۴ ③ ۳ و ۴ ④ ۲ و ۳

درس دوم: روش مطالعه در جغرافیا

۶- کدام گزینه بیانگر موارد (الف، ب و ج) است؟

(الف) رکن اساسی جغرافیا

(ب) بررسی سیر تکوین و تحول پدیده یا مسئله

(ج) دلالت بر ماهیت هر پدیده یا مسئله

① (الف) مکان وقوع پدیده‌ها (ب) توجه انسان به روابط متقابل او با محیط (ج) سؤال چرا این پدیده رخ داده؟

② (الف) علت وقوع پدیده‌ها (ب) زمینه‌های به وجود آورنده یک پدیده (ج) سؤال چرا این پدیده رخ داده؟

③ (الف) علت وقوع پدیده‌ها (ب) توجه انسان به روابط متقابل او با محیط (ج) سؤال چه اتفاقی رخ داده؟

④ (الف) مکان وقوع پدیده‌ها (ب) زمینه‌های به وجود آورنده یک پدیده (ج) سؤال چه اتفاقی رخ داده؟

۷- تصویر زیر در کدام گام پژوهش از ابزار پژوهشگر می‌باشد و جزء کدام روش کسب اطلاعات می‌باشد و کدام روش جمع‌آوری اطلاعات در تمامی پژوهش‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

② چهارم - میدانی - کتابخانه‌ای

① سوم - کتابخانه‌ای - کتابخانه‌ای

④ سوم - میدانی - کتابخانه‌ای

③ دوم - کتابخانه‌ای - کتابخانه‌ای

۸- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام مرحله از مراحل پژوهش‌های جغرافیایی می‌باشد؟

(الف) از دلایل آلودگی هوای تهران چه می‌باشد؟

(ب) شاید تردد تعداد زیاد خودروها در شهر، عامل مهم آلودگی هوای تهران باشد.

(ج) برای به دست آوردن آمار تعداد خودروهای تهران، به اداره راهنمایی و رانندگی مراجعه می‌کنیم.

(د) با توجه به مطالعات انجام شده معلوم گردید با کاهش تردد خودروها در سطح شهر، آلودگی هوا کاهش می‌یابد.

② تدوین فرضیه - جمع‌آوری اطلاعات - پردازش اطلاعات - نتیجه‌گیری

① تدوین فرضیه - بیان مسئله - پردازش اطلاعات - ارائه پیشنهادها

④ بیان مسئله - جمع‌آوری اطلاعات - پردازش اطلاعات - ارائه پیشنهادها

③ بیان مسئله - تدوین فرضیه - جمع‌آوری اطلاعات - نتیجه‌گیری

۹- با توجه به خبر داده شده، کدام گزینه به سؤالات کلیدی جغرافیا پاسخ نادرستی داده است؟

«توفان در عصر یکشنبه ۲۸/۴/۹۴ در کن و سولقان تاکنون ۲۰ کشته برجا گذاشته است. بر اثر این بارندگی و سیل، مقداری از کوه‌های سمت امامزاده داوود ریزش کرده است؛ تعدادی از درختان شکسته شده و به همراه مقداری سنگ، حرکت کرده و در مسیر پل کیگا قرار گرفته که تعدادی از شهروندان که در این مسیر قرار گرفته‌اند، جان خود را از دست داده‌اند. دو کارگر چینی شاغل در پل سنگان آزاراه تهران - شمال هم بین کشته‌شدگان حادثه هستند.»

① کجا؟ ← کن و سولقان

② چه چیز؟ ← شکسته شدن درختان و حرکتشان به همراه سنگ‌ها و قرارگرفتن در مسیر پل کیگا

③ چه وقت؟ ← عصر یکشنبه بیست و هشتم تیرماه ۱۳۹۴

④ چرا؟ ← وقوع بارندگی و وزش بادهای شدید

۱۰- دید ترکیبی یعنی چه و اگر هدف جغرافی‌دان پیش‌بینی امکان توسعه یک شهر باشد، کدام منبع دید همه‌جانبه‌ای به او خواهد داد؟

① مطالعه روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها در یک مکان - مشاهده

② مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان - جغرافیای آب‌ها

③ مطالعه جزء به جزء پدیده‌ها و اجزاء در ارتباط با هم - نقشه ساختار زمین‌شناسی

④ مطالعه جزء به جزء و در پاره‌ای از مواقع کلی پدیده‌ها در یک مکان - آمارنامه و نمودارها

درس سوم: موقعیت جغرافیایی ایران

۱۱ - ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۳۹ درجه در کدام منطقه قرار گرفته است و قرار گرفتن خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام کدام ارزش این منطقه را نشان می‌دهد؟

- ۱) شمال منطقه معتدله نیم کره شمالی _ اقتصادی
 ۲) جنوب منطقه معتدله نیم کره شمالی _ فرهنگی
 ۳) شمال منطقه معتدله نیم کره جنوبی _ نظامی
 ۴) جنوب منطقه معتدله نیم کره جنوبی _ سیاسی

۱۲ - کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) کوتاه‌ترین مرز ایران با کدام کشور می‌باشد؟

ب) چند درصد از مرزهای ایران را مرز رودخانه‌ای تشکیل می‌دهد؟

پ) در میان انواع مرزهای ایران، بیش‌ترین درصد مرز ایران به کدام نوع مرز تخصیص می‌یابد؟

- ۱) الف) ارمنستان (ب) ۲۱٫۹ درصد (پ) مرز خشکی
 ۲) الف) ترکیه (ب) ۴۷٫۳ درصد (پ) مرز رودخانه‌ای
 ۳) الف) پاکستان (ب) ۱۵ درصد (پ) مرز رودخانه‌ای
 ۴) الف) ارمنستان (ب) ۳۰٫۸ درصد (پ) مرز خشکی

۱۳ - کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) دلیل اهمیت فرهنگی و سیاسی خلیج فارس چیست؟

ب) چرا منطقه خلیج فارس یکی از کانون‌های ثروتمند جهان است؟

پ) امروزه کدام یک از ویژگی‌های خلیج فارس باعث حفظ اهمیت آن شده است؟

- ۱) الف) نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا، ب) به دلیل تبدیل خلیج فارس به کانون صادرات کالاهای صنعتی و غیرصنعتی، پ) وجود ذخایر با ارزش نفتی جهان
 ۲) الف) وجود خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و فرهنگی جهان اسلام، ب) به دلیل بازار مصرف بزرگ، پ) وجود تنگه‌ها و آبراهه‌های بین‌المللی
 ۳) الف) وجود خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام، ب) به دلیل درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، پ) حلقه‌ای از زنجیره حمل و نقل کالا و نفت
 ۴) الف) نقش خلیج فارس در تغییر موازنه قدرت در جهان، ب) به دلیل بازار مصرف بزرگ و صادرات نفتی و غیرنفتی، پ) ارزش و نقش ارتباطی میان سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا

۱۴ - کدام گزینه درست سؤالات زیر می‌باشد؟

الف) کدام عامل منطقه خلیج فارس را به یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است؟

ب) به چه علت تنگه هرمز مهم‌ترین آبراهه راهبردی جهان است؟

- ۱) الف) واردات و صادرات کالاهای صنعتی و غیرصنعتی (ب) به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است.
 ۲) الف) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام (ب) به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است.
 ۳) الف) واردات و صادرات کالاهای صنعتی و غیرصنعتی (ب) به سبب اینکه قلب ناحیه سیاسی و جغرافیایی جهان محسوب می‌شود.
 ۴) الف) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام (ب) به سبب اینکه قلب ناحیه سیاسی و جغرافیایی جهان محسوب می‌شود.

۱۵ - منطقه خلیج فارس چند درصد ذخایر گاز طبیعی جهان را در خود جای داده است و به ترتیب طولانی‌ترین و کوتاه‌ترین مرز ایران با کدام کشورها می‌باشد؟

- ۱) ۶۶ درصد - افغانستان - آذربایجان (۲) ۶۶ درصد - عراق - آذربایجان (۳) ۲۸ درصد - افغانستان - ارمنستان (۴) ۲۸ درصد - عراق - ارمنستان

درس چهارم: ناهمواری های ایران

۱۶ - کدام جمله در مورد منطقه کوهستانی تالش درست نیست؟

- ① کوهستان های تالش با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از دریای خزر جدا کرده است.
 ② شیب عمومی این کوه ها به سمت خزر بیشتر است.
 ③ کوهستان تالش با جهت غربی - شرقی، منطقه آذربایجان را از کناره های خزر جدا می سازد.
 ④ شیب عمومی این کوه ها به سمت آذربایجان کم تر است.

۱۷ - ناهمواری های ایران بیشتر در چه دوران زمین شناسی پدید آمده اند؟

- ① دوران دوم تا سوم زمین شناسی ② دوران اول تا سوم زمین شناسی ③ دوران اول تا چهارم زمین شناسی ④ دوران دوم تا چهارم زمین شناسی

۱۸ - کدام جمله در مورد عوامل تغییر دهنده زاگرس صحیح نیست؟

- ① طی سی سال اخیر وقوع طوفان ها کم تر شده است.
 ② جریان آب در رود های زاگرس به علت تغییرات اقلیمی، دچار نوسان شده است.
 ③ ریزش های جوی شدید، کوه ها را فرسایش می دهد.
 ④ طی سه دهه اخیر، طغیان در رود های حوضه زاگرس بیش از گذشته شده است.

۱۹ - هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از مفاهیم گزینه های زیر به درستی اشاره می کند؟

(کوهستانی که با جهت شمالی - جنوبی منطقه آذربایجان را از کناره های دریای خزر جدا کرده است - دوره شکل گیری قله دماوند بر اثر فعالیت های آتش فشانی - ابتدا و انتهای رشته کوه البرز در جهت غربی شرقی - چین خوردگی های دیواره ماندی با دره های موازی)

- ① علم کوه - کواترنر - تنگه منجیل و کوه های شاهرود - زاگرس
 ② تالش - ترشیاری - گردنه خوش بیلاق و کوه های شاهرود - کوه های شمالی خراسان
 ③ تالش - کواترنر - تنگه منجیل و گردنه خوش بیلاق - زاگرس
 ④ علم کوه - ترشیاری - تنگه منجیل و گردنه خوش بیلاق - کوه های شمالی خراسان

۲۰ - باتوجه به جدول زیر، رشد طبیعی جمعیت در کشور A چند است؟

میزان مرگومیر	میزان موالید	کل جمعیت
۹۵۰ هزار نفر	۷۵۰ هزار نفر	۵۰ میلیون نفر

- ① ۰٫۵ درصد رشد مثبت ② ۰٫۵ درصد رشد منفی ③ ۰٫۴ درصد رشد منفی ④ ۰٫۴ درصد رشد مثبت

درس پنجم: آب و هوای ایران

۲۱ - کدام گزینه از راه های مقابله با ریزگردها نیست؟

- ① احیای تالاب ها ② احیای زمین های کشاورزی ③ تأمین حقابه رودخانه ها ④ طرح های بیابان زدایی

۲۲ - کدام یک از گزینه های زیر در ارتباط با توده های هوایی که وارد ایران می شوند، نادرست است؟

- ① توده های هوای گرم و خشک: در تابستان هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می کند و باعث افزایش شدید دما می شود.
 ② توده های هوای سودانی: گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می آورد و باعث بارندگی می شود.
 ③ توده های مرطوب موسمی: برخی سال ها در دوره سرد از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران های سیلابی در جنوب شرق ایران می شود.
 ④ توده های مرطوب غربی: رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل و برف و باران به همراه دارد.

۲۳ - کدام شکل شرایط وارونگی دما را به درستی نشان می دهد؟

۲۴ - چه تعداد از توده‌های هوای زیر، موجب بارش در دوره سرد در ایران می‌شوند؟
«سرد و خشک سبیری، مرطوب موسمی، مرطوب غربی، گرم و خشک، سودانی»

- ① چهار ② سه ③ دو ④ یک

۲۵ - چرا در دوره گرم سال، میزان «ریزش‌های جوئی»، در کشورمان کاهش می‌یابد؟

- الف) قرار گرفتن کشور ما در داخل کمربند خشک و بیابانی کره زمین
ب) گرم بودن و صعود هوا در اطراف مدار رأس‌السرطان
ج) پیشروی پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان
د) نزدیکی به دریاها و امکان صعود هوای مرطوب در تابستان

- ① الف و ج ② الف و ب ③ ب و د ④ ج و د

۲۶ - به ترتیب صحیح یا غلط بودن موارد زیر در مورد «عوامل مؤثر بر آب و هوای ایران»، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- در نواحی جنوبی کشور به دلیل نزدیک‌تر بودن به خط استوا زاویه تابش خورشید عمود است و هوا گرم‌تر می‌باشد.
- عامل پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان به داخل کشور پیشروی می‌کند و مانع ریزش باران در دوره گرم سال می‌شود.
- در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و اختلاف دمای زیاد، کمبود رطوبت وجود دارد.

- ① ص - ص - غ ② ص - غ - ص ③ غ - ص - غ ④ غ - غ - ص

درس ششم: منابع آب ایران

۲۷ - از دلایل اهمیت دریاچه‌ی ارومیه نمی‌باشد؟

- ① پرورش ماهی ② رسوباتی که برای درمان پوست مناسب است
③ جزایر متعدد ④ محل سکونت پرنده‌گان مهاجر

۲۸ - در ایران بیش‌ترین بارش‌ها را در چه فصل‌های از سال داریم، با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هرچه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها چه تغییری می‌کند و کدام مورد از ویژگی‌های بیش‌تر رودهای مناطق نسبتاً خشک نیست؟

- ① اوایل زمستان تا اواخر بهار - بیش‌تر می‌شود - طغیانی و تصادفی
② اواخر پاییز تا اوایل بهار - بیش‌تر می‌شود - دائمی و طغیانی
③ اواخر پاییز تا اوایل بهار - کم‌تر می‌شود - دائمی و طغیانی
④ اوایل زمستان تا اواخر بهار - کم‌تر می‌شود - تصادفی و اتفاقی

۲۹ - میزان آب مصرفی شهری، روستایی چند برابر مصرف آب در بخش صنایع در ایران است و با توجه به چه عاملی هرچه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کم‌تر می‌شود؟

- ① دو برابر - ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها ② دو برابر - عرض جغرافیایی و تغییرات اقلیمی
③ سه برابر - ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها ④ سه برابر - عرض جغرافیایی و تغییرات اقلیمی

۳۰ - کدام گزینه درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را به درستی بیان می‌کند؟

- الف) بنادر شیرویه، مگام و تاحونه از بنادر سواحل خلیج فارس هستند.
ب) از جمله دلایل اهمیت مشترک خلیج فارس و دریای خزر تجارت دریایی، وجود منابع عظیم نفت و گاز و صید ماهی و پرورش مروارید است.
پ) طول دریای پارس ۱۲۰۰ کیلومتر و عرض آن ۳۰۰ کیلومتر است.

ت) خلیج فارس از پیشروی آب اقیانوس هند به دره‌های زاگرس و ایجاد خلیجی هلالی شکل در جهت شرقی - غربی به وجود آورده است.

- ① نادرست - نادرست - درست - نادرست ② درست - نادرست - درست - نادرست
③ درست - درست - نادرست - نادرست ④ نادرست - درست - درست - نادرست

۳۱ - آبدهی رودها در ایران در چه زمانی و در کجا بیشتر است؟

- ① اوایل بهار - شرق ② اوایل بهار - غرب ③ اواخر پاییز - شرق ④ اواخر پاییز - غرب

درس هفتم: ویژگی‌های جمعیت ایران

۳۲- اگر در کشور «A» میزان جمعیت ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ نفر، میزان موالید در سال ۶۲۵,۰۰۰ نفر و میزان مرگ و میر ۱۸۵۰۰۰ نفر باشد، میزان رشد طبیعی آن چند درصد است؟

۱٫۴ (۴)

۲٫۱ (۳)

۱۱ (۲)

۱٫۱ (۱)

۳۳- کدام نمودار دربارهٔ سیاست‌های جمعیتی صحیح است؟

(۱) اعمال سیاست‌های کاهش جمعیت ← برهم خوردن تعادل جمعیتی ← تضعیف نیروی دفاعی کشور

(۲) تداوم سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ← حرکت هم جمعیتی به سمت سالمندی ← جلوگیری از توسعهٔ اقتصادی

(۳) تداوم سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ← کاهش نیروی فعال ← حرکت هم جمعیتی به سمت سالمندی

(۴) اعمال سیاست‌های کاهش جمعیت ← تضعیف نیروی دفاعی کشور ← جلوگیری از توسعهٔ اقتصادی

۳۴- نقشهٔ یکی از نقشه‌های اثرگذار در پراکندگی جمعیت کشور ماست و از عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت نمی‌باشد.

(۱) رودهای دائمی و موقت - حمل و نقل و ارتباطات

(۲) ناهمواری‌ها - سرمایه‌گذاری دولت‌ها

(۳) پراکندگی معادن - ذخایر انرژی

(۴) بلایای طبیعی - پیشینه و سابقهٔ تاریخی

۳۵- امروزه برای برنامه‌ریزی جمعیتی به غیر از تعداد جمعیت، چه عوامل دیگری دخالت دارند؟

(۱) ساختمان و ترکیب جمعیت

(۲) مهاجرت جمعیت

(۳) افزایش جمعیت

(۴) بررسی عوامل فرهنگی و اقتصادی جمعیت

۳۶- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

الف) کدام گزینه جاهای خالی جدول زیر که رشد سالانهٔ جمعیت ایران را در سال‌های ۵۵ تا ۸۵ نشان می‌دهد، کامل می‌کند؟

دوره	۱۳۴۵ - ۱۳۵۵	۱۳۶۵ - ۱۳۷۵	۱۳۸۵ - ۱۳۷۵
میزان رشد	۱٫۶

ب) در مطالعات جمعیتی کدام مورد اهمیت خاصی دارد؟

پ) کدام یک از انواع مهاجرت، به دو صورت اختیاری و اجباری انجام می‌شود؟

ت) به ترتیب علت مهاجرت «آریایی‌ها از شمال دریای خزر به سمت جنوب» و «روستاییان در زمان اصلاحات ارضی» چه بوده است؟

ث) یکی از عوامل مهم در تغییرات جمعیت کدام عامل است؟

(۱) ۱٫۷ - ۲٫۷ - نسبت جنسیتی - مهاجرت داخلی - حفظ مرزهای شمال شرقی ایران، خشک شدن منابع آب منطقه - کنترل جمعیت

(۲) ۲٫۷ - ۱٫۵ - بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت - مهاجرت خارجی - سرما و از دست دادن چراگاه‌ها، نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی - مهاجرت

(۳) ۱٫۲۴ - ۱٫۵ - بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت - مهاجرت داخلی - سرما و از دست دادن چراگاه‌ها، نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی - کنترل جمعیت

(۴) ۱٫۵ - ۲٫۷ - نسبت جنسیتی - مهاجرت خارجی - اصلاحات ارضی دههٔ ۴۰، خشک شدن منابع آب منطقه - مهاجرت

۳۷- به ترتیب چرا نباید سیاست‌های جمعیتی موجب «کاهش رشد جمعیت» و «حرکت هم سنی به سمت کهولت» شوند؟

(۱) کاهش نیروی فعال - عدم توسعهٔ اقتصادی

(۲) مهاجرت سیاسی و اجباری - افزایش مهاجرپذیری

(۳) تضعیف نیروی دفاعی کشور - افزایش مهاجرپذیری

(۴) برهم خوردن تعادل جمعیتی - عدم توسعهٔ اجتماعی

درس هشتم: تقسیمات کشوری ایران

۳۸- کدام گزینه یکی از ایالات ایران در دورهٔ قاجاریه و تعداد ولایات در این دوره را مشخص می‌کند؟

۳۲ - ایلام و خوزستان - (۴)

۲۳ - اصفهان - (۳)

۳۲ - فارس و بندر - (۲)

۱۲ - آذربایجان - (۱)

۳۹- عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه کدام است؟

- ۱) قصبه - ایالت - بلوک - ولایت ۲) ایالت - ولایت - بلوک - قصبه ۳) بلوک - ایالت - ولایت - قصبه ۴) ولایت - ایالت - قصبه - بلوک

۴۰- در زمان ساسانیان، کشور به ، تقسیم شده بود.

- ۱) شهرستان (ایالت)، تسوک (استان) ۲) استان (رستاک)، گئو (شهرستان) ۳) سرزمین (تسوج)، دهستان (ویس) ۴) سرزمین (ایالت)، رستاک (دهستان)

۴۱- در کدام گزینه صحیح یا غلط بودن هریک از عبارتهای زیر به درستی مشخص شده است؟

- در سال ۱۳۷۲ ه. ش طرح اولین استان جدید به نام گلستان به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

- از به هم پیوستن چند شهرستان هم جوار استان تشکیل می شود.

- تقسیمات کشوری متناسب با موقعیت و امکانات، تغییر می یابد.

- برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب تر و تأمین امنیت مردم، آن را به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنند.

- ۱) ص - ص - غ - غ ۲) غ - ص - غ - ص ۳) غ - ص - غ - غ ۴) ص - غ - غ - ص

۴۲- شهرستان توسط چه کسی اداره می شود و از به هم پیوستن کدام واحدهای جغرافیایی تشکیل شده است و دهمدار، کدام واحدهای جغرافیایی را اداره می کند و

تقسیمات کشوری متناسب با چه مسائلی تغییر می کند؟

- ۱) شهردار - چند دهستان هم جوار - چند روستای هم جوار - وسعت و گستردگی ۲) فرماندار - چند بخش هم جوار - دهستان - موقعیت و زمان

- ۳) فرماندار - چند دهستان هم جوار - دهستان - وسعت و گستردگی ۴) شهردار - چند بخش هم جوار - روستا - موقعیت و زمان

درس نهم: سکونتگاه های ایران

۴۳- به ترتیب چند مورد از موارد زیر درست و نادرست می باشد؟

الف) قدیمی ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است، سکونتگاه روستایی است.

ب) گاهی عوامل طبیعی یا انسانی موقعیتی به وجود می آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می دهد یا از بین می برد.

ج) از پدیده مهاجرت به شهرها با عنوان مهاجرت معکوس یاد می شود.

د) افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه ها به تدریج تغییر یابد.

ه) سکونتگاه های شهری شکل های گوناگونی دارند و شهرها با توجه به جمعیت، شکل های متفاوتی دارند.

- ۱) دو - سه ۲) سه - دو ۳) چهار - یک ۴) یک - چهار

۴۴- کدام گزینه راجع به نقش سکونتگاه ها، نادرست است؟

۱) نقش سکونتگاه ها در چهره آن ها منعکس می شود و در نتیجه سیمای سکونتگاه های مختلف با هم تفاوت دارد.

۲) وضع جغرافیایی هر سکونتگاه اعم از طبیعی یا انسانی تعیین کننده نقش آن است.

۳) امروزه اغلب سکونتگاه ها صرفاً یک نقش خاص دارند و این گونه از بقیه سکونتگاه ها متمایز می شوند.

۴) نقش سکونتگاه ها ممکن است در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد.

۴۵- شهرها، با توجه به چه عواملی شکل های متفاوتی دارند و کدام روستاها تحت تأثیر پدیده های اطراف خود هستند؟

- ۱) وضع جغرافیایی و نقش و کارکرد هر سکونتگاه - پراکنده ۲) چگونگی قرارگیری پدیده های طبیعی و انسانی - پراکنده

- ۳) چگونگی شکل گیری و نقش هر سکونتگاه - متمرکز ۴) چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود - متمرکز

۴۶- به ترتیب با توجه به عبارتهای زیر در مورد شکل روستاها و شهرهای ایران، کدام گزینه صحیح می باشد؟

«زمین های کشاورزی در خانه ها - تأثیر پذیری از پدیده های اطراف - شهر همدان و سلماس»

- ۱) پراکنده - متمرکز - شعاعی - شطرنجی ۲) پراکنده - پراکنده - شعاعی - شطرنجی

- ۳) متمرکز - متمرکز - شعاعی - خطی ۴) متمرکز - پراکنده - شطرنجی - شعاعی

۴۷ - کدام گزینه درباره انواع سکونتگاه‌ها، با توجه به عبارت‌های زیر درست است؟

الف) عشایر، زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده‌اند.

ب) روستاها از نظر بافت ساختمانی، اشتغال دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود هستند.

پ) معمولاً در شهرها، عرضه خدماتی نظیر بیمارستان، فروشگاه و حمل‌ونقل عمومی کمتر و محدودتر است.

ت) در ایران وجود کوه‌های البرز و زاگرس و دشت‌های پست و هموار اوضاع مساعدی برای دامپروری فراهم کرده است.

- ۱) ب - ت ۲) پ - الف ۳) الف - ت ۴) الف - پ

۴۸ - کدام عبارت درباره نقش سکونتگاه‌ها درست نیست؟

۱) امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند.

۲) نقش سکونتگاه در چهره و سیمای آن منعکس نیست.

۳) سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی متفاوت است.

۴) ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند.

درس دهم: توان‌های اقتصادی ایران

۴۹ - یکی از نیازهای اساسی، نیاز است و به‌منظور برطرف کردن این نیاز، شکلی از رابطه بین انسان و محیط طبیعی ایجاد شده که آن را می‌نامیم.

- ۱) غذا - کشاورزی ۲) هوا - کشاورزی ۳) مسکن - اقتصاد ۴) لباس - تولید

۵۰ - کدام گزینه صحیح است؟

۱) بسیاری از مواد غذایی که ما مصرف می‌کنیم، مستقیم یا غیرمستقیم از آب به دست می‌آید.

۲) کشت گلخانه‌ای در بین باغداران رایج نشده است.

۳) بسیاری از مواد غذایی که ما مصرف می‌کنیم، مستقیم یا غیرمستقیم از راه دامداری به دست می‌آید.

۴) گستردگی ایران در طول جغرافیایی، شرایط مناسبی برای توسعه دامداری در ایران به وجود آورده است.

۵۱ - یکی از خدمات مهم، که امروزه مورد توجه بسیاری از کشورها قرار دارد است و ژئوتوریسم به معنی می‌باشد.

- ۱) هتل‌داری - گردشگری جهانی ۲) گردشگری - زمین‌گردی ۳) هتل‌داری - زمین‌گردی ۴) گردشگری - گردشگری جهانی

۵۲ - بهره‌گیری از توان‌های محیطی با هدف تامین معاش و توجه به ابعاد مکانی در برنامه‌ریزی‌ها به چه مسئله‌ای منجر می‌شود و امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه‌ی کشاورزی از زراعت به کدام سمت تغییر یابد؟

- ۱) حفظ محیط زیست از خطر نابودی - توسعه‌ی دامداری ۲) عدالت اجتماعی و اقتصادی و تعادل منطقه‌ای انواع فعالیت‌ها - توسعه‌ی باغداری
۳) رشد روزافزون تولیدات کشاورزی - جالیزداری ۴) بالا رفتن سطح درآمد ملی کشور - پرورش ماهی

۵۳ - به ترتیب اطلاعات مرتبط با هریک از مثال‌های زیر در کدام گزینه آمده است و از تعامل محیط طبیعی و انسانی چه محیطی خلق می‌شود؟
«قطع بی‌رویه درختان - کشاورزی و برداشت چای»

۱) روند تأثیرگذاری پیوسته انسان بر روی محیط - روابط صحیح انسان و محیط - محیط جغرافیایی

۲) بهره‌برداری سودجویانه - روابط صحیح انسان و محیط - محیط انسانی

۳) بهره‌برداری سودجویانه - درک توان‌ها از منابع برای رفع نیازها - محیط جغرافیایی

۴) روند تأثیرگذاری پیوسته انسان بر روی محیط - استفاده از منابع برای رفع نیازها - محیط انسانی

۵۴ - صنایع مربوط به فلزات کدام گزینه است؟

- ۱) سرب ۲) رنگ ۳) شوینده ۴) خودروسازی

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۳ الف) مفاهیم اساسی دانش جغرافیا، مکان و روابط متقابل انسان با محیط است.

ج) علم جغرافیا با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند.

د) کارتوگرافی با علم هندسه مرتبط می‌باشد.

۲ - گزینه ۴ همانطور که در شکل دیده می‌شود امکان گسترش فیزیکی این ناحیه بسیار کم است و بالطبع امکان جذب جمعیت و به دنبال آن مهاجرپذیری در آن ناحیه کم می‌شود و چون این روستا در شیب دامنه کوه واقع شده است، امکان وقوع سیل وجود دارد.

۳ - گزینه ۴ تشریح عبارت‌های نادرست:

- کویر مصر در اصفهان قرار دارد.

- گسترش مناطق مسکونی در نقاط مرتفع، عملکرد منفی انسان در نواحی کوهستانی است.

- محیط جغرافیایی حاصل روابط متقابل انسان و محیط است.

۴ - گزینه ۲ جغرافی‌دان با هدف توسعه یک شهر به مطالعه همه‌جانبه می‌پردازد. وی با تهیه نقشه شهر امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند (نقشه خوانی) همچنین جغرافی‌دان با مطالعه میزان منابع آب شهر، امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کند. (جغرافیای آب‌ها)

۵ - گزینه ۲ عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است: درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها - نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها

۶ - گزینه ۴ الف) «کجا؟» با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد.

ب) سوال «چطور؟» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده‌ها می‌پردازد. زمینه‌های به‌وجود آورنده این پدیده چیست؟

ج) سوال «چه چیزی؟» بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد، مانند چه اتفاقی رخ داده است؟

۷ - گزینه ۱ تصویر داده شده در صورت سؤال، تصویر ماهواره‌ای شهر تفرش را نشان می‌دهد که از روش‌های کتابخانه‌ای در جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد. جمع‌آوری اطلاعات گام سوم در مراحل پژوهش جغرافیایی است و روش کتابخانه‌ای در تمامی پژوهش‌های علمی، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در برخی از آن‌ها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می‌گیرد و در برخی دیگر، بخشی از پژوهش در آن‌جا انجام می‌شود.

۸ - گزینه ۳ الف) از دلایل آلودگی هوای تهران چه می‌باشد؟ (طرح سؤال و بیان مسئله)

ب) شاید تردد تعداد زیاد خودروها در شهر، عامل مهم آلودگی هوای تهران باشد. (تدوین فرضیه)

ج) برای به دست آوردن آمار تعداد خودروهای تهران به اداره راهنمایی و رانندگی مراجعه می‌کنیم. (جمع‌آوری اطلاعات)

د) با توجه به مطالعات انجام شده معلوم گردید با کاهش تردد خودروها در سطح شهر، آلودگی هوا کاهش می‌یابد. (نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها)

۹ - گزینه ۲ همه موارد به جز گزینه ۲، درست است. سؤال «چه چیز» بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد و پاسخ سؤال «چه چیز» در خبر داده شده، «توفان و سیل» است. مورد گفته شده در گزینه ۲، مربوط به سؤال «چطور است نه چه چیز».

۱۰ - گزینه ۲ - دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان

- با مطالعه میزان منابع آب شهر، امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کنند (جغرافیای آب‌ها).

۱۱ - گزینه ۲ ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۳۹ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی قرار گرفته است و قرار گرفتن خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام ارزش فرهنگی و سیاسی این منطقه را نشان می‌دهد.

۱۲ - گزینه ۱ الف) ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با کشور ارمنستان دارد.

ب) در میان انواع مرزهای ایران، ۲۱٫۹ درصد از مرزهای ایران را مرز رودخانه‌ای تشکیل می‌دهد.

پ) در میان مرزهای ایران، بیش‌ترین درصد مرز به مرز خشکی اختصاص می‌یابد.

۱۳ - گزینه ۳ الف) منطقه خلیج فارس، دارای ارزش فرهنگی و سیاسی است؛ زیرا خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

ب) درآمد و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است.

پ) خلیج فارس اکنون به عنوان حلقه‌ای از زنجیره حمل و نقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.

۱۴ - گزینه ۲ الف) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است.

ب) تنگه هرمز، به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم‌ترین آبراهه راهبردی جهان و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است.

۱۵ - گزینه ۴ منطقه خلیج فارس حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است و ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان دارد.

۱۶ - گزینه ۳ عبارت صحیح: کوهستان تالش در جهت شمالی-جنوبی قرار دارد و منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا می‌سازد.

۱۷ - گزینه ۲ ناهمواری‌های ایران بیشتر در طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده و پیدایش نهایی آنها مربوط به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی است.

۱۸ - گزینه ۱ در طی سی سال اخیر، وقوع توفان‌ها در منطقه کوهستانی زاگرس بیش‌تر شده است.

۱۹ - گزینه ۳ کوهستان‌های «تالش» با جهت شمالی-جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌ها دریای خزر جدا کرده است. فعالیت‌های آتشفشانی در دوره «کواترنر» سبب شکل‌گیری قله دماوند در رشته‌کوه البرز شده است. کوه‌های البرز از «تنگه منجیل» شروع شده و در امتداد غربی-شرقی تا کوه‌های شاه‌کوه در نزدیکی شاهرود و «گردنه خوش‌بیلان» ادامه دارند. چین‌خوردگی‌های دیواره ماندنی با دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر، چشم‌انداز نواحی کوهستانی غربی کشور (زاگرس) را از مریوان در کردستان (با جهت شمال‌غربی-جنوب شرقی) تا تنگه هرمز تشکیل داده است.

$$\text{درصد } -۰٫۴ = \frac{۷۵۰۰۰۰ - ۹۵۰۰۰۰}{۵۰۰۰۰۰۰۰} \times ۱۰۰ = \text{رشد طبیعی جمعیت}$$

۲۱ - گزینه ۲ راه‌های مقابله با ریزگردها عبارت است از: احیاء تالاب‌ها، تأمین حقایق رودخانه‌های منطقه و اجرای طرح‌های مهار بیابان.

۲۲ - گزینه ۳ تشریح گزینه‌های نادرست:

توده‌های هوای مرطوب موسمی برخی سال‌ها در دورهٔ گرما از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

۲۳ - گزینه ۴ شکل گزینهٔ ۴، شرایط وارونگی دما را به درستی نشان می‌دهد.

۲۴ - گزینه ۲ تودهٔ هوای مرطوب موسمی، در فصل گرم به ایران نفوذ می‌کند و موجب باران‌های سیلابی می‌شود. تودهٔ هوای گرم و خشک نیز در فصل تابستان به ایران نفوذ می‌کند و باعث افزایش شدید دما می‌شود.

سایر توده‌های هوا (سرد و خشک سبیری، مرطوب غربی و سودانی) در دورهٔ سرد وارد ایران می‌شوند و بارندگی به همراه دارد.

۲۵ - گزینه ۱ کشور عزیز ما ایران در کمربند خشک و بیابانی کرهٔ زمین قرار گرفته است. در نتیجه عامل پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان‌ها به داخل آن پیشروی می‌کند. در اثر این دو موضوع در دورهٔ گرم سال میزان ریزش‌های جوی کاهش می‌یابد.

۲۶ - گزینه ۱ تشریح عبارت نادرست:

در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دمای زیادی وجود دارد.

۲۷ - گزینه ۱ وجود جزایر متعدد که محل سکونت پرنده‌گان مهاجر است و همچنین وجود املاح و رسوباتی که برای درمان بیماری‌های پوستی مناسب است، از جمله دلایل اهمیت دریاچهٔ ارومیه می‌باشد. ولی به‌علت شوری فراوان آب این دریاچه موجود زنده‌ای نمی‌تواند در آن زندگی کند.

۲۸ - گزینه ۳ در ایران بیش‌تر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ می‌دهد.

با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کم‌تر می‌شود.

رودهای مناطق نسبتاً خشک بیش‌تر طغیانی، تصادفی و اتفاقی و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت است.

۲۹ - گزینه ۳ میزان آب مصرفی شهری، روستایی (۶٪) سه برابر میزان آب مصرفی بخش صنایع (۲٪) است و با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود.

۳۰ - گزینه ۲ تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) از جمله دلایل اهمیت مشترک خلیج فارس و دریای خزر تجارت دریایی، بهره‌برداری از منابع نفت و گاز و صید ماهی است.

پ) طول دریای پارس، ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است.

۳۱ - گزینه ۲ در ایران بیش‌تر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد. به همین دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک می‌شویم، آبدهی رودها بیش‌تر می‌شود.

با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از شرق به سمت غرب کشور برویم، مقدار آب رودها بیش‌تر می‌شود.

۳۲ - گزینه ۱

$$\text{میزان مرگومیر - میزان مولید} = \frac{۶۲۵,۰۰۰ - ۱۸۵,۰۰۰}{۴۰,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱٫۱$$

رشد طبیعی جمعیت = $\frac{\text{میزان مرگومیر} - \text{میزان مولید}}{\text{کل جمعیت}} \times ۱۰۰$

۳۳ - گزینه ۱ سیاست‌های کاهش جمعیت سبب کاهش رشد جمعیت می‌شود. این کاهش در آینده می‌تواند مشکلاتی ایجاد کند که از جمله می‌توان به برهم‌خوردن تعادل جمعیتی (سن و جنس)، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور اشاره کرد.

اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند، جمعیت کشور به تدریج دچار پیری می‌شود و مشکلات دیگری در برخواهد داشت. اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعهٔ اقتصادی جامعه خواهد بود.

۳۴ - گزینه ۲ نقشه‌های ناهمواری‌ها، رودهای دائمی و موقت، پراکندگی معادن و پوشش گیاهی بیانگر بعضی عوامل اثرگذار در پراکندگی جمعیت کشور ماست. حمل و نقل و ارتباطات، سرمایه و فناوری، سرمایه‌گذاری دولت‌ها و پیشینه و سابقهٔ تاریخی از عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت را نشان می‌دهد.

۳۵ - گزینه ۱ امروزه برای برنامه‌ریزی جمعیتی، علاوه بر تعداد جمعیت، عوامل دیگری نیز در نظر گرفته می‌شود که مهم‌ترین آن، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت است.

۳۶ - گزینه ۲

دوره	۱۳۴۵ - ۱۳۵۵	۱۳۶۵ - ۱۳۵۵	۱۳۷۵ - ۱۳۶۵	۱۳۸۵ - ۱۳۷۵
میزان رشد	۲٫۷	۳٫۹	۱٫۵	۱٫۶

ب) در مطالعات جمعیتی بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است.

پ) مهاجرت‌های خارجی به دو صورت اختیاری و اجباری انجام می‌شود.

ت) علت مهاجرت آریایی‌ها: سرما و از دست دادن چراگاه‌ها

علت مهاجرت روستائیان: نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی

ث) مهاجرت، از عوامل مهم در تغییرات جمعیت به شمار می‌رود.

۳۷ - گزینه ۱ - سیاست‌های کاهش جمعیت می‌تواند مشکلاتی ایجاد کند که از جمله می‌توان به برهم‌خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور اشاره کرد. - اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعهٔ اقتصادی جامعه خواهد بود.

۳۸ - گزینه ۱ ایران در زمان قاجاریه دارای چهار ایالت آذربایجان، خراسان و سیستان، فارس و بندر و کرمان و بلوچستان و هم‌چنین ۲۳ ولایت بود.

۳۹ - گزینه ۲ در دورهٔ صفویه، افشاریه، زندیه و قاجار عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

۴۰ - گزینه ۴ در دورهٔ ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

- ۴۱ - گزینه ۳ - در سال ۱۳۷۲ ه. ش طرح اولین استان جدید به نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.
- تقسیمات کشوری متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد.
- برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم، آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند.
- ۴۲ - گزینه ۲ شهرستان از به هم پیوستن چند بخش هم‌جوار تشکیل می‌شود و توسط فرماندار اداره می‌شود و دهستان توسط ده‌دار اداره می‌شود و تقسیمات کشوری، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌کند.
- ۴۳ - گزینه ۱ تشریح عبارت‌های نادرست:
- الف) قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است، سکونتگاه عشایری است.
- ج) از پدیده مهاجرت از شهر به روستا با عنوان مهاجرت معکوس یاد می‌شود.
- ه) سکونتگاه‌های شهری هم شکل‌های گوناگونی دارد. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود شکل‌های متفاوتی دارند.
- ۴۴ - گزینه ۳ امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند.
- ۴۵ - گزینه ۴ سکونتگاه‌های شهری هم شکل‌های گوناگون دارند. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند.
- روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود هستند.
- ۴۶ - گزینه ۱ در روستاهای پراکنده، زمین‌های کشاورزی در کنار خانه‌ها قرار دارند. روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود است. شعاعی: همدان / شطرنجی: سلماس / خطی: بوشهر
- ۴۷ - گزینه ۳ بررسی گزینه‌های نادرست:
- ب) شهرها از نظر بافت ساختمانی، اشتغال دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود هستند.
- پ) معمولاً در روستاها، عرضه خدماتی نظیر بیمارستان، فروشگاه و حمل‌ونقل کمتر و محدودتر است.
- ۴۸ - گزینه ۲
- امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند. مثل تهران که نقش سیاسی، اداری، مذهبی، صنعتی، دانشگاهی و... را داراست. نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آنها منعکس می‌شود. سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد. ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد؛ مثلاً سکونتگاه صنعتی به تدریج نقش‌های اداری و سیاسی را نیز به عهده بگیرد.
- ۴۹ - گزینه ۱ یکی از نیازهای اساسی، نیاز غذا است و به منظور برطرف کردن این نیاز، شکلی از رابطه بین انسان و محیط طبیعی ایجاد شده که آن را کشاورزی می‌نامیم.
- ۵۰ - گزینه ۳ تشریح گزینه‌های نادرست:
- گزینه ۱: بسیاری از مواد غذایی که ما مصرف می‌کنیم، مستقیم یا غیرمستقیم از دامداری به دست می‌آید.
- گزینه ۲: کشت گلخانه‌ای در بین باغداران رایج شده است.
- گزینه ۴: گستردگی ایران در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، شرایط مناسبی برای توسعه دامداری در ایران به وجود آورده است.
- ۵۱ - گزینه ۲ یکی از خدمات مهم، که امروزه مورد توجه بسیاری از کشورها قرار دارد گردشگری است و ژئوتوریسم به معنی زمین‌گردی است.
- ۵۲ - گزینه ۲ بهره‌گیری از توان‌های محیطی، با هدف تأمین معاش و توجه به ابعاد مکانی در برنامه‌ریزی‌ها، به عدالت اجتماعی و اقتصادی و تعادل منطقه‌ای انواع فعالیت‌ها منجر می‌شود. امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری با روش‌های مدرن آبیاری تغییر یابد.
- ۵۳ - گزینه ۳ محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید. عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به صورت درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها (کشاورزی و برداشت چای) و نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها (قطع بی‌رویه درختان) می‌باشد.
- ۵۴ - گزینه ۱
- صنایع مربوط به فلزات اساسی، از جمله صنایع ماشینی است که شامل صنعت فولاد، آلومینیوم، مس، سرب و روی می‌شود.

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳
۲ - ۴
۳ - ۴
۴ - ۲
۵ - ۲
۶ - ۴
۷ - ۱
۸ - ۳

۹ - ۲
۱۰ - ۲
۱۱ - ۲
۱۲ - ۱
۱۳ - ۳
۱۴ - ۲
۱۵ - ۴
۱۶ - ۳

۱۷ - ۲
۱۸ - ۱
۱۹ - ۳
۲۰ - ۳
۲۱ - ۲
۲۲ - ۳
۲۳ - ۴
۲۴ - ۲

۲۵ - ۱
۲۶ - ۱
۲۷ - ۱
۲۸ - ۳
۲۹ - ۳
۳۰ - ۲
۳۱ - ۲
۳۲ - ۱

۳۳ - ۱
۳۴ - ۲
۳۵ - ۱
۳۶ - ۲
۳۷ - ۱
۳۸ - ۱
۳۹ - ۲
۴۰ - ۴

۴۱ - ۳
۴۲ - ۲
۴۳ - ۱
۴۴ - ۳
۴۵ - ۴
۴۶ - ۱
۴۷ - ۳
۴۸ - ۲

۴۹ - ۱
۵۰ - ۳
۵۱ - ۲
۵۲ - ۲
۵۳ - ۳
۵۴ - ۱